

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

ΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ ΠΙΣΤΑ
ΔΗΜΟΣΙΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ

Χρηστικός Οδηγός Φορολογικών Υποχρεώσεων Αγροτών

ΑΘΗΝΑ, ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2024

Πίνακας Περιεχομένων

1	Εισαγωγή.....	4
2	Είστε αγρότης;	5
3	Αγρότης ειδικού καθεστώτος.....	6
3.1	Πότε μπορείτε να ενταχθείτε στο ειδικό καθεστώς	6
3.2	Βασικές φορολογικές υποχρεώσεις του αγρότη ειδικού καθεστώτος.....	7
3.2.1	Υποχρέωση εγγραφής στο Μητρώο.....	7
3.2.2	Βιβλία και στοιχεία αγρότη ειδικού καθεστώτος.....	8
3.2.3	Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος αγρότη ειδικού καθεστώτος.....	9
3.2.4	Δηλώσεις ΦΠΑ & επιστροφή ΦΠΑ αγρότη ειδικού καθεστώτος	10
3.2.5	Τέλος επιτηδεύματος αγρότη ειδικού καθεστώτος.....	10
3.2.6	Καταστάσεις φορολογικών στοιχείων πελατών – προμηθευτών αγρότη ειδικού καθεστώτος.....	10
4	Αγρότης κανονικού καθεστώτος.....	12
4.1	Βασικές φορολογικές υποχρεώσεις αγρότη κανονικού καθεστώτος	12
4.1.1	Έναρξη εργασιών	12
4.1.2	Βιβλία και στοιχεία αγρότη κανονικού καθεστώτος.....	12
4.1.3	Δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος αγρότη κανονικού καθεστώτος.....	13
4.1.4	Δηλώσεις ΦΠΑ και επιστροφή ΦΠΑ αγρότη κανονικού καθεστώτος	14
4.1.5	Τέλος επιτηδεύματος αγρότη κανονικού καθεστώτος.....	14
4.1.6	Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων αγρότη κανονικού καθεστώτος.....	15
5	Νέος αγρότης.....	16
5.1	Βασικές φορολογικές υποχρεώσεις νέου αγρότη	16
5.1.1	Έναρξη εργασιών	16
6	Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων	17
6.1	Βασικές φορολογικές υποχρεώσεις αγροτών που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων.....	17
6.1.1	Έναρξη εργασιών στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων	17
6.1.2	Βιβλία και στοιχεία για το ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων	18
6.1.3	Δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος για τον αγρότη που ανήκει στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων	18

6.1.4	Δηλώσεις ΦΠΑ αγρότη που ανήκει στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων	18
6.1.5	Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων για τον αγρότη που ανήκει στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων	19
7	Μετατάξεις αγροτών	20
8	Σχετικοί Νόμοι, ΠΟΛ., Εγκύκλιοι, Αποφάσεις	22

Περιεχόμενα Πινάκων

Πίνακας 1: Μετάταξη από το ειδικό στο κανονικό καθεστώς.....	20
Πίνακας 2: Μετάταξη από το κανονικό στο ειδικό καθεστώς.....	21

1 Εισαγωγή

Η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων έχοντας ως στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση των αγροτών και την ορθή και πλήρη ενημέρωσή τους για τα ζητήματα που τους αφορούν, προχώρησε στον εμπλουτισμό και την επικαιροποίηση του παρόντος χρηστικού οδηγού, προκειμένου όσοι ανήκουν στον αγροτικό τομέα να λάβουν την πληροφόρηση που χρειάζονται σχετικά με τα δικαιώματα και τις βασικές τους υποχρεώσεις απέναντι στη Φορολογική Διοίκηση.

Ο οδηγός βασίζεται στη φορολογία που διέπει τον κλάδο των αγροτών και δημιουργήθηκε για να τον υποστηρίξει και να τον κατευθύνει με τρόπο απλό και ουσιαστικό, αξιοποιώντας την εμπειρία που αποκόμισε η Φορολογική Διοίκηση κατά τις επικοινωνιακές δράσεις με τον εν λόγω κλάδο.

Ο παρών χρηστικός οδηγός εκπονήθηκε από τη Διεύθυνση Φορολογικής Συμμόρφωσης και τη Διεύθυνση Εφαρμογής Έμμεσης Φορολογίας με τη συνεργασία των συναρμόδιων Διευθύνσεων και στοχεύει στην έμπρακτη υποστήριξη του φορολογούμενου αγρότη δίνοντας απαντήσεις σε καθημερινά ζητήματα που τον απασχολούν.

2 Είστε αγρότης;

Αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα ασκούν όσοι αποκτούν έσοδα από επιχειρηματικές συναλλαγές από την παραγωγή γεωργικών, πτηνοτροφικών, κτηνοτροφικών, δασοκομικών, υλοτομικών και αλιευτικών προϊόντων.

Δεδομένου ότι ως αγρότες ασκείτε οικονομική δραστηριότητα και μπορεί να προβαίνετε σε παραδόσεις αγαθών και σε παροχή υπηρεσιών υπάγεστε σε ΦΠΑ.

Το καθεστώς ΦΠΑ που ανήκετε **καθορίζει** και τις **φορολογικές σας υποχρεώσεις**.

Υπάρχουν δύο καθεστώτα ΦΠΑ αγροτών:

- Ειδικού καθεστώτος
- Κανονικού καθεστώτος

Εάν ασκείτε την αγροτική δραστηριότητα και είστε επαγγελματίας αγρότης ή έχετε άλλο επάγγελμα αλλά παράλληλα έχετε και αγροτικά εισοδήματα (π.χ. μισθωτός που έχετε ελιές ή αμπέλια στο χωριό), οφείλετε να δηλώσετε το αγροτικό σας εισόδημα.

Το αγροτικό εισόδημα φορολογείται αυτοτελώς με την ίδια κλίμακα φορολογίας των μισθωτών.

3 Αγρότης ειδικού καθεστώτος

3.1 Πότε μπορείτε να ενταχθείτε στο ειδικό καθεστώς

Στο ειδικό καθεστώς ΦΠΑ μπορείτε να ενταχθείτε εφόσον **συντρέχουν σωρευτικά** και οι δύο ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Λάβατε επιδότηση κατώτερη των 5.000 ευρώ κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος **και**
- Κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος πραγματοποιήσατε **προς οποιοδήποτε πρόσωπο** πωλήσεις αγροτικών προϊόντων παραγωγής σας και παροχές αγροτικών υπηρεσιών αξίας κατώτερης των 15.000 ευρώ¹.

Εάν δεν πληρούνται είτε η μία είτε η άλλη προϋπόθεση, οι αγρότες εντάσσονται στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.

Δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του ορίου των 5.000 ευρώ:

- οι **ενισχύσεις από το κράτος** για πραγματοποίηση επενδύσεων
- οι **αποζημιώσεις από τον ΕΛΓΑ**
- η προσωρινή στήριξη στο πλαίσιο του **Μέτρου 21** (ενίσχυση εξαιτίας της πανδημίας COVID-19), λόγω αποζημιωτικού χαρακτήρα
- οι **ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis)**, λόγω αποζημιωτικού χαρακτήρα.

Διευκρίνιση: Εάν έχετε λάβει επιδότηση κατώτερη των 5.000 ευρώ, έστω και αν δεν έχετε πραγματοποιήσει καμία πώληση αγαθών και παροχή αγροτικών υπηρεσιών, **οφείλετε να εγγραφείτε στο ειδικό καθεστώς αγροτών.**

¹ Δείτε τι περιλαμβάνει το όριο των 5.000 και 15.000 ευρώ [εδώ](#) (σελ. 8, 9 «Εγχειρίδιο Ενημέρωσης Αγροτών του Ειδικού Καθεστώτος του Άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α.»).

3.2 Βασικές φορολογικές υποχρεώσεις του αγρότη ειδικού καθεστώτος

3.2.1 Υποχρέωση εγγραφής στο Μητρώο

Εφόσον δεν έχετε ήδη κάνει έναρξη εργασιών για άλλη δραστηριότητα που ασκείτε παράλληλα, θα πρέπει να υποβάλετε αποκλειστικά ηλεκτρονικά δήλωση μέσω ειδικής ψηφιακής εφαρμογής που είναι αναρτημένη στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ και κάνοντας χρήση των κωδικών TAXISnet, επιλέγοντας **«Μητρώο και Επικοινωνία»² → «Αλλαγή Στοιχείων Μητρώου» → «Ειδικό Καθεστώς Αγροτών» → «Υποβολή Δήλωσης».**

Η δήλωση ένταξης στο ειδικό καθεστώς υποβάλλεται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Ως ημερομηνία ένταξης θεωρείται η ημερομηνία υποβολής της σχετικής δήλωσης.

Σημειώνεται ότι, κατ' εξαίρεση, η **μοναδική** περίπτωση για την οποία προβλέπεται η δυνατότητα για αναδρομική ένταξη στο ειδικό καθεστώς αγροτών, είναι για να υποβληθεί **αίτηση επιστροφής** του φόρου με τον κατ' αποκοπή συντελεστή. Συγκεκριμένα, απαιτείται, πριν την υποβολή της αίτησης επιστροφής, η εγγραφή στο ειδικό καθεστώς και ως ημερομηνία ένταξης δηλώνεται τουλάχιστον η **31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου φορολογικού έτους**, προκειμένου ο αγρότης να έχει δικαίωμα επιστροφής ΦΠΑ για αυτό το φορολογικό έτος.

Η δήλωση ένταξης στο ειδικό καθεστώς υποβάλλεται μέχρι και την 15η Δεκεμβρίου εκάστου έτους και ορίζεται με αυτήν ως ημερομηνία ένταξης στο ειδικό καθεστώς αγροτών η 31η Δεκεμβρίου του προηγούμενου έτους υπό την προϋπόθεση ότι έχουν εκδοθεί παραστατικά προς το φυσικό πρόσωπο από άλλους υποκείμενους στον φόρο κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος.

Επιβάλλεται πρόστιμο κατά την απένταξη από το ειδικό καθεστώς αγροτών;

Όχι. Οι αγρότες εντάσσονται στο ειδικό καθεστώς αγροτών μέσω της ειδικής ψηφιακής εφαρμογής και δεν υποχρεούνται στην υποβολή έναρξης εργασιών. Κατ' επέκταση, δεν υποχρεούνται σε υποβολή δήλωσης διακοπής εργασιών και **μπορούν να απενταχθούν οποτεδήποτε.**

Για τα έτη που ζητάτε την απένταξη δεν θα πρέπει:

- α) να έχετε λάβει την επιστροφή ΦΠΑ με τον κατ' αποκοπή συντελεστή,
- β) να έχετε λάβει επιδοτήσεις και
- γ) να έχουν εκδοθεί παραστατικά στο όνομά σας σε ημερομηνία μεταγενέστερη της ημερομηνίας απένταξης.

² Για να βρείτε εύκολα τη διαδρομή για «Μητρώο & Επικοινωνία», μπορείτε με τους προσωπικούς κωδικούς σας TAXIS να πατήσετε [εδώ](#).

Η ένταξη θα πρέπει να πραγματοποιηθεί **πριν** από τη διενέργεια οποιασδήποτε **λιανικής πώλησης**. Εάν η πώληση πραγματοποιηθεί πριν την ένταξη στο ειδικό καθεστώς, τότε η ένταξη θεωρείται εκπρόθεσμη.

Παραδείγματα

1. Κάποιος πούλησε λάδι στις 25.04.2022. Για να μην του επιβληθεί πρόστιμο εκπρόθεσμης ένταξης θα πρέπει να ενταχθεί στο ειδικό καθεστώς πριν την ημερομηνία πώλησης.
2. Αγρότης ειδικού καθεστώτος το φορολογικό έτος 2021 πραγματοποίησε χονδρικές πωλήσεις αξίας 14.500 ευρώ, λιανικές πωλήσεις (π.χ. από παραδόσεις 10 τενεκέδων λαδιού που τους πούλησε πόρτα -πόρτα με έκδοση ειδικού στοιχείου) αξίας 600 ευρώ και έλαβε επιδοτήσεις 3.000 ευρώ. Από την 01.01.2022 θα ενταχθεί στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ, γιατί οι πωλήσεις των αγροτικών προϊόντων του υπερβαίνουν τις 15.000 ευρώ.
3. Αγρότης ειδικού καθεστώτος το φορολογικό έτος 2021 πραγματοποίησε χονδρικές πωλήσεις αξίας 7.000 ευρώ, λιανικές πωλήσεις από την πώληση οπωροκηπευτικών σε ιδιώτες (με απόδειξη εισπραξής) αξίας 3.000 ευρώ, έλαβε αναδρομικά δικαιώματα ενιαίας ενίσχυσης 3.000 ευρώ που αφορούσαν στο έτος 2019 και έλαβε δικαιώματα βασικής ενίσχυσης 4.000 ευρώ για το έτος 2021. Ο εν λόγω αγρότης από την 01.01.2022 θα ενταχθεί στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.
4. Συνταξιούχος δημόσιος υπάλληλος το φορολογικό έτος 2021 είχε αγροτική εκμετάλλευση (καλλιέργεια και παραγωγή λαδιού) από την οποία εισέπραξε από χονδρικές πωλήσεις 12.000 ευρώ και έλαβε επιδότηση αξίας 3.000 ευρώ. Ο εν λόγω συνταξιούχος θα μπορεί να είναι αγρότης του ειδικού καθεστώτος και από 01.01.2022.

3.2.2 Βιβλία και στοιχεία αγρότη ειδικού καθεστώτος

Ως αγρότης ειδικού καθεστώτος ΦΠΑ, δεν έχετε υποχρέωση:

- Να τηρείτε λογιστικά αρχεία (βιβλία),
- Να εκδίδετε τιμολόγια, καθώς αυτά τα εκδίδουν οι αγοραστές,
- Να εκδίδετε παραστατικά διακίνησης όταν διακινείτε αγροτικά προϊόντα, καθώς δεν χρειάζεται να παρακολουθείτε (διακίνηση, παράδοση, αποστολή) τα αποθέματά σας.

Όταν πραγματοποιείτε πωλήσεις σε αντισυμβαλλόμενες οντότητες (επαγγελματίες), τότε οι οντότητες που αγοράζουν τα προϊόντα σας οφείλουν να εκδώσουν τιμολόγιο αγοράς.

Όταν πραγματοποιείτε λιανικές πωλήσεις προϊόντων σας, δεν υποχρεούστε στην έκδοση απόδειξης λιανικής αλλά στην έκδοση **ειδικού στοιχείου**³, όπως ορίζεται στην ΠΟΛ. 1191/2016.

Όταν πουλάτε προϊόντα παραγωγής σας και παρέχετε αγροτική υπηρεσία σε άλλους αγρότες ειδικού καθεστώτος και σε πρόσωπα μη υποκείμενα στον φόρο (ιδιώτες), θα πρέπει να εκδώσετε το **ειδικό στοιχείο** παράδοσης αγροτικών προϊόντων ή/και παροχής αγροτικών υπηρεσιών.

3.2.3 Δηλώσεις Φορολογίας Εισοδήματος αγρότη ειδικού καθεστώτος

Οφείλετε κάθε έτος να δηλώνετε τα αγροτικά σας εισοδήματα στη Δήλωση Φορολογίας Εισοδήματος (έντυπο Ε1).

Θα πρέπει δηλαδή να απεικονίσετε τα έσοδα και τα έξοδα από την αγροτική σας δραστηριότητα στην **«Κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα»** (έντυπο Ε3).

Τα ποσά αυτά μεταφέρονται αυτόματα στο έντυπο Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος στον πίνακα 4Γ1 **«Εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα»**.

Οι αγρότες, που έχουν ταυτοποιηθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, θα δουν στο έντυπο Ε1 προσυμπληρωμένους τους κωδικούς 037 – 038.

Όλοι οι αγρότες από 01.01.2014 και μετά, προσδιορίζουν τα έσοδά τους με λογιστικό τρόπο (**έσοδα μείον έξοδα**), βάσει των αποδείξεων, τιμολογίων και άλλων παραστατικών πωλήσεων που έχουν. Δεν ισχύει πλέον ο αντικειμενικός προσδιορισμός των εσόδων των αγροτών⁴.

Κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, και συγκεκριμένα στον πίνακα Γ2 του εντύπου Ε3 **«ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ»**, εμφανίζονται τα στοιχεία των ενισχύσεων – επιδοτήσεων όπως τα απέστειλε ο ΟΠΕΚΕΠΕ στην ΑΑΔΕ⁵. Ελέγχετε τα ποσά που εμφανίζονται και επιλέγετε **«μεταφορά στην δήλωση»** και με αυτόν τον τρόπο μεταφέρονται αυτόματα τα ποσά στους αντίστοιχους κωδικούς του εντύπου Ε3. Σε περίπτωση που διαφωνείτε με τα ποσά, έχετε τη δυνατότητα να τα πληκτρολογήσετε. Δηλαδή πριν την οριστικοποίηση του Ε1, πρέπει πρώτα να υποβάλετε το έντυπο Ε3 για την απεικόνιση των εσόδων και εξόδων από αγροτική δραστηριότητα.

³ Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με το ειδικό στοιχείο, πατήστε [εδώ](#) (σελ. 9 -11 «Εγχειρίδιο Ενημέρωσης Αγροτών του Ειδικού Καθεστώτος του Άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α.»)

⁴ Αναλυτικές οδηγίες και συχνές ερωτήσεις –απαντήσεις για τη συμπλήρωση των εντύπων Ε1 & Ε3 θα βρείτε [εδώ](#).

⁵ Για να εκδώσετε τη βεβαίωση του ΟΠΕΚΕΠΕ για φορολογική χρήση πατήστε [εδώ](#).

Η εκκαθάριση της δήλωσης γίνεται με βάση τα δεδομένα του τελευταίου ηλεκτρονικού αρχείου που έχει αποσταλεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Από το πρόγραμμα της εκκαθάρισης ελέγχεται, αν τουλάχιστον το 50% του εισοδήματος των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών, προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα, προκειμένου το εισόδημα της κατηγορίας αυτής να φορολογηθεί ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

3.2.4 Δηλώσεις ΦΠΑ & επιστροφή ΦΠΑ αγρότη ειδικού καθεστώτος

Ως αγρότης ειδικού καθεστώτος ΦΠΑ θα πρέπει να γνωρίζετε ότι:

- Δεν είστε υπόχρεος στην υποβολή δηλώσεων ΦΠΑ, καθώς οι πωλήσεις των προϊόντων σας και των υπηρεσιών σας δεν επιβαρύνονται με ΦΠΑ.
- Δικαιούστε να λάβετε επιστροφή του ΦΠΑ που επιβάρυνε τις αγορές αγαθών ή τις λήψεις υπηρεσιών τις οποίες πραγματοποιήσατε για την άσκηση της αγροτικής σας εκμετάλλευσης.
- Το ποσό της επιστροφής ΦΠΑ είναι 6% επί της αξίας των παραδιδόμενων αγροτικών προϊόντων παραγωγής σας και των παρεχόμενων υπηρεσιών που έχετε πραγματοποιήσει σε κάποιον που είναι υποκείμενος στο ΦΠΑ.
- Ως αξία των παραδιδόμενων προϊόντων ή των παρεχόμενων υπηρεσιών, λαμβάνεται αυτή που προκύπτει από τα παραστατικά, με την προϋπόθεση ότι η παραγωγή προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών προέρχεται από εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων που είτε ανήκουν στον αγρότη κατά κυριότητα είτε έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης με οποιαδήποτε έννομη σχέση.
- Η αίτηση επιστροφής του ΦΠΑ υποβάλλεται από την 1 Απριλίου μέχρι τις 15 Δεκεμβρίου κάθε έτους. Η μη υποβολή της αίτησης επιστροφής εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος στερεί από τον αγρότη ειδικού καθεστώτος το δικαίωμα επιστροφής⁶.

3.2.5 Τέλος επιτηδεύματος αγρότη ειδικού καθεστώτος

Οι αγρότες ειδικού καθεστώτος **απαλλάσσονται από το τέλος επιτηδεύματος**, διότι δεν θεωρούνται επιτηδευματίες.

3.2.6 Καταστάσεις φορολογικών στοιχείων πελατών – προμηθευτών αγρότη ειδικού καθεστώτος

Όταν είστε αγρότης ειδικού καθεστώτος και δεν εκδίδετε παραστατικά πωλήσεων ούτε τηρείτε βιβλία, από το ημερολογιακό έτος **2021 και για τα επόμενα έτη, δεν έχετε υποχρέωση** να αποστείλετε καταστάσεις φορολογικών στοιχείων πελατών – προμηθευτών και δεν διαβιβάζετε δεδομένα στην ψηφιακή πλατφόρμα «myDATA».

⁶ Για περισσότερες πληροφορίες ως προς τη διαδικασία επιστροφής ΦΠΑ μπορείτε να ανατρέξετε [εδώ](#) (σελ. 22 - 26 «Εγχειρίδιο Ενημέρωσης Αγροτών του Ειδικού Καθεστώτος του Άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α.»).

Εάν είστε αγρότης ειδικού καθεστώτος και δραστηριοποιείστε στο στάσιμο ή πλανόδιο εμπόριο, δεν υποχρεούστε να προσκομίσετε βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας ούτε βεβαίωση ταμειακής μηχανής από το TAXIS.

4 Αγρότης κανονικού καθεστώτος

4.1 Βασικές φορολογικές υποχρεώσεις αγρότη κανονικού καθεστώτος

Εάν είστε αγρότης κανονικού καθεστώτος, τότε οφείλετε να τηρείτε τις ακόλουθες φορολογικές υποχρεώσεις:

4.1.1 Έναρξη εργασιών

Εφόσον δεν έχετε ήδη κάνει έναρξη εργασιών για άλλη δραστηριότητα που ασκείτε παράλληλα, θα πρέπει να υποβάλετε ψηφιακά στην αρμόδια ΔΟΥ σας, μέσω της ψηφιακής πύλης «myAADE» και κάνοντας χρήση των κωδικών TAXISnet, το έντυπο **Δ211**, επιλέγοντας «**Τα Αιτήματά μου**»⁷ → «**Νέο Αίτημα**» → «**Φορολογία**» → «**Μητρώο**» → «**Έναρξη εργασιών φυσικών προσώπων που δεν εξυπηρετούνται μέσω ΕΨΠ Gov.gr**». Με τη διαδικασία αυτή θα κάνετε έναρξη εργασιών και θα δηλώσετε το κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.

Εφόσον έχετε ήδη κάνει έναρξη εργασιών για άλλη δραστηριότητα που ασκείτε παράλληλα, θα πρέπει να υποβάλετε ψηφιακά αίτηση, κάνοντας χρήση των κωδικών TAXISnet, στη ΔΟΥ που ανήκετε, μέσω της ψηφιακής πύλης «myAADE», που αφορά στη μεταβολή των στοιχείων της επιχείρησης στις δραστηριότητες και στο καθεστώς ΦΠΑ. Από 01/01/2017 και μετά όλες οι κατηγορίες αγροτών που τηρούν βιβλία λόγω άσκησης άλλης δραστηριότητας, έστω και αν λαμβάνουν μόνο επιδοτήσεις και δεν πραγματοποιούν καμία πώληση αγροτικών προϊόντων, **υποχρεωτικά εντάσσονται** στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.

Παράδειγμα

Δικηγόρος ή γιατρός ο οποίος το 2021 έλαβε μόνο επιδότηση χωρίς να πραγματοποιήσει πώληση αγροτικών προϊόντων. Από 01.01.2022 εντάσσεται υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ και για την αγροτική του δραστηριότητα εφόσον εξακολουθεί να την ασκεί.

4.1.2 Βιβλία και στοιχεία αγρότη κανονικού καθεστώτος

Από **01.01.2015** και μετά δίνεται η δυνατότητα μη ενημέρωσης λογιστικών βιβλίων εάν ανήκετε στους αγρότες – φυσικά πρόσωπα που εντάσσονται στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ, εφόσον:

- Τα ακαθάριστα έσοδα από την πώληση αγροτικών προϊόντων παραγωγής σας και την παροχή αγροτικών υπηρεσιών δεν υπερβαίνουν το ενάμισο εκατομμύριο (1.500.000) ευρώ.

⁷ Για να βρείτε εύκολα τη διαδρομή για «Τα αιτήματά μου», μπορείτε με τους προσωπικούς κωδικούς σας TAXIS να πατήσετε [εδώ](#).

- Τα λογιστικά στοιχεία τηρούνται με τάξη και πληρότητα ώστε να εκπληρώνονται με ορθότητα οι φορολογικές ή άλλες υποχρεώσεις σας και να διευκολύνεται η διενέργεια οποιουδήποτε ελέγχου, και
- Δεν ασκείτε άλλη δραστηριότητα, για την οποία υπάρχει υποχρέωση τήρησης βιβλίων.

Η δυνατότητα μη ενημέρωσης βιβλίων **δεν σας απαλλάσσει** από την υποχρέωση έκδοσης στοιχείων (π.χ. τιμολόγια για πωλήσεις σε επαγγελματίες και αποδείξεις λιανικής για πωλήσεις σε ιδιώτες).

Υποχρεούστε να **διαφυλάσσετε** τα φορολογικά στοιχεία που έχετε εκδώσει και έχετε λάβει στο πλαίσιο άσκησης του επαγγέλματός σας.

Όταν νοικιάζεται κάποιο χωράφι και το μηνιαίο μίσθωμα είναι **μεγαλύτερο από 80 ευρώ το μήνα**, υποχρεούστε να υποβάλετε το μισθωτήριο ηλεκτρονικά μέσω της σχετικής εφαρμογής της ΑΑΔΕ.

4.1.3 Δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος αγρότη κανονικού καθεστώτος

Όλα τα αγροτικά σας εισοδήματα υποχρεούστε να τα δηλώσετε κατά την υποβολή της δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος.

Αρχικά συμπληρώνετε το έντυπο Ε3 **«Κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα»**, στο οποίο απεικονίζετε τα έσοδα και τα έξοδα από την αγροτική σας δραστηριότητα.

Τα ποσά που έχετε καταχωρίσει στο έντυπο Ε3 μεταφέρονται αυτόματα στο έντυπο Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, στον πίνακα 4Γ1: **«Εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα»**⁸.

Οι κατ' επάγγελμα αγρότες, που έχουν ταυτοποιηθεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, θα δουν προσυμπληρωμένους τους κωδικούς 037 – 038 του εντύπου Ε1.

Η εκκαθάριση της δήλωσης γίνεται με βάση τα δεδομένα του τελευταίου ηλεκτρονικού αρχείου που έχει αποσταλεί από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Από το πρόγραμμα της εκκαθάρισης ελέγχεται, αν τουλάχιστον το 50% του εισοδήματος των κατά κύριο επάγγελμα αγροτών, προέρχεται από αγροτική δραστηριότητα, προκειμένου το εισόδημα της κατηγορίας αυτής να φορολογηθεί ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

⁸ Αναλυτικές οδηγίες και συχνές ερωτήσεις –απαντήσεις για τη συμπλήρωση των εντύπων Ε1 & Ε3 θα βρείτε [εδώ](#).

Κατά την υποβολή της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, και συγκεκριμένα στον πίνακα Γ2 του εντύπου Ε3 «**ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ – ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ**», εμφανίζονται τα στοιχεία των ενισχύσεων – επιδοτήσεων όπως τα απέστειλε ο ΟΠΕΚΕΠΕ στην ΑΑΔΕ⁹. Ελέγχετε τα ποσά που εμφανίζονται και επιλέγετε «**μεταφορά στην δήλωση**» και με αυτόν τον τρόπο μεταφέρονται αυτόματα τα ποσά στους αντίστοιχους κωδικούς του εντύπου Ε3. Σε περίπτωση που διαφωνείτε με τα ποσά, έχετε την δυνατότητα να τα πληκτρολογήσετε.

Όλοι οι αγρότες που αποκτούν εισόδημα από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, ανεξάρτητα αν απαλλάσσονται ή όχι από την ενημέρωση βιβλίων, προσδιορίζουν τα ακαθάριστα έσοδα και τα κέρδη τους με βάση τα τηρούμενα λογιστικά αρχεία.

4.1.4 Δηλώσεις ΦΠΑ και επιστροφή ΦΠΑ αγρότη κανονικού καθεστώτος

Ως αγρότης κανονικού καθεστώτος υποχρεούστε να **υποβάλετε δηλώσεις ΦΠΑ**, όπως όλοι οι υπόλοιποι επαγγελματίες, αναγράφοντας σε αυτές το σύνολο των πράξεων που πραγματοποιήσατε.

Ο υπολογισμός του ΦΠΑ γίνεται βάσει των πωλήσεων και των αγορών (δηλαδή ΦΠΑ εκρών μείον ΦΠΑ εισρών).

Δεν έχετε δικαίωμα επιστροφής ΦΠΑ με τον κατ' αποκοπή συντελεστή 6%, εάν εντάσσετε στο κανονικό καθεστώς.

4.1.5 Τέλος επιτηδεύματος αγρότη κανονικού καθεστώτος

Εάν είστε αγρότης ειδικού καθεστώτος και υποχρεωτικά πρέπει να ενταχθείτε στο κανονικό καθεστώς για **πρώτη φορά**, η ημερομηνία μεταβολής θεωρείται ως πρώτη έναρξη. Από την ημερομηνία αυτή και για τα επόμενα πέντε έτη εξαιρείστε από την επιβολή τέλους επιτηδεύματος.

Εάν είστε αγρότης κανονικού καθεστώτος και έχουν περάσει τα πρώτα πέντε χρόνια από την ημερομηνία έναρξής σας στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ, **απαλλάσσετε από την υποχρέωση καταβολής τέλους επιτηδεύματος**¹⁰.

Εάν είστε αγρότης και έχετε συμπληρώσει το **62^ο έτος** της ηλικίας σας, **εξαιρείστε** από την επιβολή του τέλους επιτηδεύματος¹¹.

⁹ Για να εκδώσετε τη βεβαίωση του ΟΠΕΚΕΠΕ για φορολογική χρήση πατήστε [εδώ](#).

¹⁰ Δείτε τις σχετικές εγκυκλίους τέλους επιτηδεύματος του αγρότη κανονικού καθεστώτος ([Ε.2140/2020](#) και [Ε.2114/2021](#)).

¹¹ Δείτε την πιο πρόσφατη τροποποίηση της παρ.3 του άρθρ.31 του Ν.3986/2011 (με το [άρθρ.66 του Ν.5100/2024 – Α' 49](#)).

4.1.6 Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων αγρότη κανονικού καθεστώτος

Εάν είστε αγρότης κανονικού καθεστώτος, για το φορολογικό έτος 2021 και εφεξής, **διαβιβάζονται** τα εκδοθέντα λογιστικά στοιχεία (παραστατικά εσόδων τιμολόγησης – εξόδων αυτοτιμολόγησης και τίτλων κτήσης) **ηλεκτρονικά** στη ψηφιακή πλατφόρμα «myDATA».

Παύει για τα φορολογικά έτη **2021 και επόμενα** η υποχρέωση αποστολής των καταστάσεων πελατών – προμηθευτών, καθώς η υποχρέωση αυτή εκπληρώνεται με τα ηλεκτρονικά βιβλία και τη διαβίβαση δεδομένων στην ψηφιακή πλατφόρμα «myDATA».

Οι επιδοτήσεις που λάβατε από τον ΟΠΕΚΕΠΕ κατά το προηγούμενο έτος, θα πρέπει να διαβιβαστούν στην πλατφόρμα «myDATA» από τον αγρότη κανονικού καθεστώτος διαχωρίζοντάς τες σε **φορολογητές και μη**¹².

¹² Ανατρέξτε στην ερώτηση 104 για να δείτε [με ποιον τρόπο διαβιβάζουν οι επιχειρήσεις τις επιδοτήσεις-επιχορηγήσεις στη ψηφιακή πλατφόρμα myDATA](#).

5 Νέος αγρότης

5.1 Βασικές φορολογικές υποχρεώσεις νέου αγρότη

Εάν είστε νέος αγρότης, δηλαδή ξεκινάτε για πρώτη φορά την άσκηση αγροτικής εκμετάλλευσης, μπορείτε να επιλέξετε σε ποιο καθεστώς ΦΠΑ επιθυμείτε να ενταχθείτε. Το καθεστώς ΦΠΑ που θα επιλέξετε θα καθορίσει και τις φορολογικές σας υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από το κανονικό ή το ειδικό καθεστώς έχουν περιγραφεί αναλυτικά παραπάνω. Το ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων περιγράφεται αναλυτικά στην ενότητα **(4) Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων** που ακολουθεί.

5.1.1 Έναρξη εργασιών

Εφόσον πρώτη φορά πραγματοποιείτε έναρξη εργασιών, θα πρέπει να υποβάλετε στην αρμόδια ΔΟΥ σας, μέσω της ψηφιακής πύλης «myAADE» και κάνοντας χρήση των κωδικών TAXISnet, το έντυπο **Δ211**, επιλέγοντας **«Τα Αιτήματά μου»¹³ → «Νέο Αίτημα» → «Φορολογία» → «Μητρώο» → «Έναρξη εργασιών φυσικών προσώπων που δεν εξυπηρετούνται μέσω της ΕΨΠ Gov.gr»**. Με τη διαδικασία αυτή θα κάνετε έναρξη εργασιών και θα δηλώσετε το καθεστώς ΦΠΑ (κανονικό ή ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων) που επιθυμείτε να ενταχθείτε.

Εναλλακτικά, εφόσον πληροίτε τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο ειδικό καθεστώς αγροτών, μπορείτε να υποβάλετε αποκλειστικά ηλεκτρονικά δήλωση μέσω της ειδικής ψηφιακής εφαρμογής που είναι αναρτημένη στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ και κάνοντας χρήση των κωδικών TAXISnet, επιλέγοντας **«Μητρώο και Επικοινωνία»¹⁴ → «Αλλαγή Στοιχείων Μητρώου» → «Ειδικό Καθεστώς Αγροτών» → «Υποβολή Δήλωσης»**.

Εφόσον έχετε ήδη κάνει έναρξη εργασιών για άλλη δραστηριότητα που ασκείτε παράλληλα, θα πρέπει να υποβάλετε **ψηφιακά αίτηση** κάνοντας χρήση των κωδικών TAXISnet στη ΔΟΥ που ανήκετε, μέσω της ψηφιακής πύλης «myAADE», για τη μεταβολή των στοιχείων της επιχείρησής στις δραστηριότητες και στο καθεστώς ΦΠΑ (κανονικό ή ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων).

Εάν έχετε κάνει πρώτη έναρξη δραστηριότητας από την **1 Ιανουαρίου 2013 και μετά**, κατά τα τρία (3) πρώτα έτη άσκησης της δραστηριότητάς σας και εφόσον αθροιστικά τα ακαθάριστα έσοδά σας από επιχειρηματική και αγροτική δραστηριότητα **δεν υπερβαίνουν τις δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ**, τότε έχετε μείωση του φορολογικού συντελεστή κατά πενήντα τοις εκατό (50%).

¹³ Για να βρείτε εύκολα τη διαδρομή για «Τα αιτήματά μου», μπορείτε με τους προσωπικούς κωδικούς σας TAXIS να πατήσετε [εδώ](#).

¹⁴ Για να βρείτε εύκολα τη διαδρομή για «Μητρώο & Επικοινωνία», μπορείτε με τους προσωπικούς κωδικούς σας TAXIS να πατήσετε [εδώ](#).

6 Ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

6.1 Βασικές φορολογικές υποχρεώσεις αγροτών που υπάγονται στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

Το ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 39 του Κώδικα ΦΠΑ είναι **προαιρετικό καθεστώς** και μπορείτε να ενταχθείτε σε αυτό, ανεξάρτητα από την κατηγορία των βιβλίων που τηρείτε, εάν¹⁵:

- κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος πραγματοποιήσατε παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών μέχρι δέκα χιλιάδες (10.000) ευρώ, χωρίς στο ποσό αυτό να περιλαμβάνεται ΦΠΑ **ή**
- για πρώτη φορά πραγματοποιήσατε έναρξη εργασιών από 01/01/2019.

Η υπέρβαση του ορίου των 10.000 ευρώ εντός του φορολογικού έτους καθιστά **υποχρεωτική** τη μετάταξή σας στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ, η οποία συντελείται από τη στιγμή της πραγματοποίησης της πράξης, με την οποία έγινε η υπέρβαση του ορίου.

Στο καθεστώς αυτό **δεν** μπορούν να υπαχθούν οι αγρότες του ειδικού καθεστώτος ΦΠΑ.

Παράδειγμα

Λογιστής που ήταν στο απαλλασσόμενο καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων, έχει τη δυνατότητα να παραμείνει σε αυτό και για την αγροτική του δραστηριότητα, εφόσον το σύνολο των εσόδων του (αγροτικά και λογιστικά) **δεν ξεπερνούν** τις 10.000 ευρώ.

6.1.1 Έναρξη εργασιών στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

Εφόσον έχετε ήδη κάνει έναρξη εργασιών, για την ένταξη στο ειδικό αυτό καθεστώς θα πρέπει να υποβάλετε **ψηφιακά αίτηση** κάνοντας χρήση των κωδικών TAXISnet στη ΔΟΥ που ανήκετε, μέσω της ψηφιακής πύλης «myAADE», που αφορά στη μεταβολή των στοιχείων της επιχείρησης στο καθεστώς ΦΠΑ. Η αίτηση υποβάλλεται εντός τριάντα (30) ημερών από την έναρξη του φορολογικού έτους, δηλαδή **μέχρι τις 30/01**, με ημερομηνία μεταβολής την έναρξη του φορολογικού έτους, δηλαδή την **01/01**.

Εφόσον πρώτη φορά πραγματοποιείτε έναρξη εργασιών, θα πρέπει να υποβάλετε στην αρμόδια ΔΟΥ σας, μέσω της ψηφιακής πύλης «myAADE» και κάνοντας χρήση των κωδικών TAXISnet, το έντυπο **Δ211**, επιλέγοντας «**Τα Αιτήματά μου**»¹⁶ → «**Νέο Αίτημα**» → «**Φορολογία**» → «**Μητρώο**» → «**Έναρξη εργασιών φυσικών προσώπων που δεν**

¹⁵ Δείτε σχετικά με την απαλλαγή των μικρών επιχειρήσεων [εδώ](#).

¹⁶ Για να βρείτε εύκολα τη διαδρομή για «Τα αιτήματά μου», μπορείτε με τους προσωπικούς κωδικούς σας TAXIS να πατήσετε [εδώ](#).

εξυπηρετούνται μέσω της ΕΨΠ Gov.gr». Με το έντυπο αυτό θα κάνετε έναρξη εργασιών και θα δηλώσετε ως καθεστώς ΦΠΑ το ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων.

Η δήλωση μεταβολής **πρέπει να έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα μέχρι 30.01**. Σε διαφορετική περίπτωση, ακόμα και εάν τηρούνται οι προϋποθέσεις ένταξης ειδικού καθεστώτος των μικρών επιχειρήσεων, θα ενταχθείτε υποχρεωτικά στο κανονικό καθεστώς ΦΠΑ.

6.1.2 Βιβλία και στοιχεία για το ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

Ως αγρότης που εντάσσεστε στο καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων λόγω ύψους ακαθάριστων εσόδων, **απαλλάσσεστε** από την υποχρέωση ενημέρωσης των βιβλίων σας και στα στοιχεία που εκδίδετε, θα πρέπει να αναγράφετε την ένδειξη **«χωρίς φόρο προστιθέμενης αξίας – απαλλαγή μικρών επιχειρήσεων αρ.39 ν.2859/2000»**. Επιπλέον παρέχεται η δυνατότητα έκδοσης των φορολογικών στοιχείων **χωρίς** τη χρήση ΦΗΜ.

6.1.3 Δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος για τον αγρότη που ανήκει στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

Όλα τα αγροτικά σας εισοδήματα υποχρεούστε να τα δηλώσετε κατά την υποβολή της δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος.

Αρχικά συμπληρώνετε το έντυπο Ε3 **«Κατάσταση οικονομικών στοιχείων από επιχειρηματική δραστηριότητα»**, στο οποίο απεικονίζονται τα έσοδα και τα έξοδα από την αγροτική σας δραστηριότητα.

Τα ποσά που έχετε καταχωρίσει στο έντυπο Ε3 μεταφέρονται αυτόματα στο έντυπο Ε1 της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος στον πίνακα 4Γ1: **«Εισόδημα από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα»**¹⁷.

6.1.4 Δηλώσεις ΦΠΑ αγρότη που ανήκει στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

Οι αγρότες του κανονικού καθεστώτος που θα επιλέξουν να υπαχθούν στο καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων **δεν έχουν υποχρέωση υποβολής δηλώσεων ΦΠΑ** και καταβολής του φόρου αυτού, ανεξάρτητα από την κατηγορία βιβλίων που τηρούν¹⁸.

¹⁷ Αναλυτικές οδηγίες και συχνές ερωτήσεις –απαντήσεις για τη συμπλήρωση των εντύπων Ε1 & Ε3 θα βρείτε [εδώ](#).

¹⁸ Για περισσότερες πληροφορίες και διευκρινίσεις σχετικά με το καθεστώς των μικρών επιχειρήσεων πατήστε [εδώ](#).

Παράδειγμα

Δικηγόρος ή λογιστής είναι στο απαλλασσόμενο καθεστώς ΦΠΑ μικρών επιχειρήσεων λόγω μικρού τζίρου π.χ. 4.000€. (Εάν ο τζίρος ήταν πάνω από 10.000€ δεν θα απαλλάσσονταν από το ΦΠΑ και θα εντάσσονταν στο κανονικό καθεστώς). Αν συγχρόνως έχει και αγροτική δραστηριότητα, υπάρχει δυνατότητα ένταξης στο απαλλασσόμενο καθεστώς και για την αγροτική δραστηριότητα, όταν το σύνολο των εσόδων (χωρίς τον ΦΠΑ) από την επαγγελματική δραστηριότητα και τα αγροτικά είναι μέχρι 10.000€ ετησίως.

6.1.5 Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων για τον αγρότη που ανήκει στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων

Εάν είστε αγρότης του κανονικού καθεστώτος, ο οποίος έχει ενταχθεί στο ειδικό καθεστώς μικρών επιχειρήσεων (πραγματοποιήσατε παραδόσεις αγαθών και παροχές υπηρεσιών μέχρι 10.000 ευρώ), για το ημερολογιακό έτος 2021 και εφεξής **διαβιβάζονται** τα εκδοθέντα λογιστικά στοιχεία (παραστατικά εσόδων τιμολόγησης – εξόδων αυτοτιμολόγησης και τίτλων κτήσης) **ηλεκτρονικά** στην ψηφιακή πλατφόρμα «myDATA».

Παύει για τα έτη 2021 και επόμενα η υποχρέωση αποστολής των καταστάσεων πελατών – προμηθευτών, καθώς η υποχρέωση αυτή εκπληρώνεται με τη διαβίβαση δεδομένων στη ψηφιακή πλατφόρμα «myDATA».

7 Μετατάξεις αγροτών

Στους παρακάτω πίνακες μπορείτε να πληροφορηθείτε εύκολα και γρήγορα τι ισχύει για την υποχρεωτική και προαιρετική μετάταξη από το ειδικό στο κανονικό καθεστώς και από το κανονικό στο ειδικό καθεστώς.

Πίνακας 1: Μετάταξη από το ειδικό στο κανονικό καθεστώς

Υποχρεωτική	Προαιρετική
<p>Η υποχρεωτική μετάταξη πραγματοποιείται με δήλωση μεταβολών εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την έναρξη του φορολογικού έτους και ισχύει από την έναρξη του φορολογικού έτους. Η εκπρόθεσμη υποβολή δήλωσης μεταβολών επισύρει πρόστιμο.</p> <p>Οι αγρότες υποχρεούνται να μετακινηθούν από το ειδικό στο κανονικό καθεστώς:</p> <p>α) εάν πραγματοποίησαν παραδόσεις αγροτικών προϊόντων παραγωγής τους και παροχές αγροτικών υπηρεσιών αξίας ανώτερης των δεκαπέντε χιλιάδων ευρώ (15.000 €) κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος είτε</p> <p>β) εάν έλαβαν επιδοτήσεις συνολικής αξίας ανώτερης των πέντε χιλιάδων ευρώ (5.000 €). Στην περίπτωση ωστόσο που πληρούται μία από τις κάτωθι προϋποθέσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ασκούν τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις και παρέχουν τις αγροτικές υπηρεσίες με τη μορφή εταιρείας οποιουδήποτε τύπου ή αγροτικών συνεταιρισμών, • πωλούν αγροτικά προϊόντα παραγωγής τους, ύστερα από επεξεργασία η οποία μπορεί να προσδώσει σε αυτά χαρακτήρα βιομηχανικών ή βιοτεχνικών προϊόντων, • ασκούν παράλληλα και άλλη οικονομική δραστηριότητα, για την οποία έχουν υποχρέωση να τηρούν λογιστικά αρχεία (βιβλία), • παραδίδουν προϊόντα παραγωγής τους από λαϊκές αγορές ή από δικό τους κατάστημα ή πραγματοποιούν εξαγωγές ή παραδόσεις των προϊόντων τους προς άλλο κράτος - μέλος της Ε.Ε., <p>υπάρχει υποχρέωση για μετάταξη του αγρότη στο κανονικό καθεστώς από την ημερομηνία κατά την οποία συντρέχει η προϋπόθεση αυτή.</p>	<p>Η προαιρετική μετάταξη πραγματοποιείται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • από την έναρξη του φορολογικού έτους, με την υποβολή δήλωσης μεταβολών εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών <p>ή</p> <ul style="list-style-type: none"> • κατά τη διάρκεια του φορολογικού έτους, με την υποβολή δήλωσης μεταβολών και ισχύει από την ημερομηνία υποβολής της εν λόγω δήλωσης. Υποχρέωση παραμονής σε αυτό το καθεστώς για μια τριετία. <p>Εάν η δήλωση μεταβολών υποβληθεί στις αρχές του φορολογικού έτους η τριετία υπολογίζεται από τότε, ενώ σε κάθε άλλη περίπτωση από τις αρχές του επόμενου φορολογικού έτους.</p> <p>Υπάρχει δυνατότητα για μετάταξη του αγρότη στο ειδικό καθεστώς μετά από υποβολή δήλωσης μεταβολών, που μπορεί να υποβληθεί μόνο μετά από την πάροδο της τριετίας και μόνο εφόσον καλύπτει τα κριτήρια του ειδικού καθεστώτος.</p>

Πίνακας 2: Μετάταξη από το κανονικό στο ειδικό καθεστώς

Υποχρεωτική	Προαιρετική
Δεν υπάρχει υποχρέωση μετάταξης από το κανονικό καθεστώς στο ειδικό καθεστώς αγροτών.	Εφόσον ο αγρότης πληροί τις προϋποθέσεις για την ένταξη στο ειδικό καθεστώς υποβάλλει, μόνο από την έναρξη του φορολογικού έτους, δήλωση μεταβολών εντός ανατρεπτικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών , δηλαδή μέχρι 30/01 .

8 Σχετικοί Νόμοι, ΠΟΛ., Εγκύκλιοι, Αποφάσεις

ΝΟΜΟΙ

1. Άρθρα 41 και 42 του ν.2859/2000 Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας
2. Άρθρο 39 του ν.2859/2000 Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας
3. Άρθρο 21 του ν.4172/2013 Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος
4. Άρθρο 31 του ν.3986/2011Επιβολή τέλους επιτηδεύματος
5. Άρθρα 10 και 11 του ν.4987/2022 Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας
6. Άρθρο 15Α του ν.4987/2022 Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας
7. Άρθρο 30 του ν.4308/2014 Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

1. [Α. 1029 /2023](#) (ΦΕΚ Β΄ 1611/16.03.2023) «Επιστροφή Φ.Π.Α. σε αγρότες του ειδικού καθεστώτος του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ»
2. [ΠΟΛ. 1191/2016](#) (ΦΕΚ Β΄ 4471/30.12.2016) «Ορισμός του τύπου και του περιεχομένου του ειδικού στοιχείου της παρ. 3 του άρθρου 41 του Κώδικα Φ.Π.Α.»
3. [ΠΟΛ. 1199/2016](#) (ΦΕΚ Β΄ 4344/30.12.2016) «Τύπος και περιεχόμενο της «Δήλωσης Αποθεμάτων Μετάταξης» - Έντυπο 012 – Φ.Π.Α.»
4. [Α.1017/2024](#) (ΦΕΚ Β΄ 745/31.1.2024) «Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΠΟΛ. 1199/2016 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων «Τύπος και περιεχόμενο της «Δήλωσης Αποθεμάτων Μετάταξης» - Έντυπο 012 – Φ.Π.Α.» (Β' 4344)»
5. [Α. 1007/2024](#) (ΦΕΚ Β΄ 351/18.01.2024) «Καθορισμός διαδικασίας ένταξης νέων αγροτών στο ειδικό καθεστώς του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ και απένταξης από αυτό»
6. [Α.1042/2023](#) (ΦΕΚ: Β΄ 2121/31.3.2023) «Τύπος και περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων φορολογικού έτους 2022, των λοιπών εντύπων και των δικαιολογητικών εγγράφων που συνυποβάλλονται με αυτή. Τύπος και περιεχόμενο της πράξης διοικητικού/διορθωτικού προσδιορισμού φόρου φορολογικών ετών 2022 και εφεξής»
7. [ΠΟΛ. 1167/2011](#) (ΦΕΚ Β' 1835/17.08.2011) «Διαδικασία για την βεβαίωση και είσπραξη της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης στα φυσικά πρόσωπα, της έκτακτης εισφοράς σε αντικειμενικές δαπάνες και του τέλους επιτηδεύματος, που προβλέπονται με τις διατάξεις των άρθρων 29,30 και 31, αντίστοιχα, του ν. 3986/2011(ΦΕΚ152 Α- 1 Ιουλίου 2011). Λοιπά θέματα για την εφαρμογή των παραπάνω διατάξεων»
8. [Α. 1158/2022](#) (ΦΕΚ Β' 5703/07.11.2022) «Καθορισμός και επικαιροποίηση τύπου και περιεχομένου εντύπων της Φορολογικής Διοίκησης»
9. [ΠΟΛ. 1006/2013](#) (ΦΕΚ Β' 19/10.01.2014) «Διαδικασία και δικαιολογητικά Απόδοσης Αριθμού Φορολογικού Μητρώου (Α.Φ.Μ.)/ Μεταβολής Στοιχείων και Έναρξης / Μεταβολής και Διακοπής Επιχειρηματικής Δραστηριότητας»

10. [Α. 1213/2021](#) (ΦΕΚ Β' 4272/16.09.2021) «Μεταβολή στοιχείων και διακοπή εργασιών επιχείρησης φυσικών προσώπων, νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων με τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών»
11. [ΠΟΛ. 1007/2015](#) (ΦΕΚ Β' 73/16.01.2015) «Απαλλαγή από την υποχρέωση τήρησης λογιστικών αρχείων (βιβλίων) των αγροτών και λοιπών περιπτώσεων»
12. [Α. 1138/2020](#) (ΦΕΚ Β' 2470/22.06.2020) «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν. 4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)»
13. [Α.1156/2021](#) (ΦΕΚ Β' 3131/19.07.2021) «Τροποποίηση της υπό στοιχεία Α.1138/2020 κοινής απόφασης του Υφυπουργού Οικονομικών και του Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. «Καθορισμός της έκτασης εφαρμογής, του χρόνου και της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, καθώς και κάθε άλλου αναγκαίου θέματος για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15Α του ν.4174/2013 (Κ.Φ.Δ.)», (Β'2470), όπως ισχύει»
14. [Α. 1038/2022](#) (ΦΕΚ Β' 1475/30.03.2022) «Τρόπος υποβολής καταστάσεων φορολογικών στοιχείων, για διασταύρωση πληροφοριών της παρ. 3 του άρθρου 14 του ν. 4174/2013, για τα έτη 2021 και επόμενα (Α' 170)»

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ

1. [ΠΟΛ.1201/2016](#) (ΑΔΑ: 70ΩΨΗ-Ο3Ρ) «Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 47 του ν.4410 /2016 σχετικά με το ειδικό καθεστώς ΦΠΑ αγροτών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ, και παροχή σχετικών διευκρινίσεων»
2. [ΠΟΛ. 1073/2017](#) (ΑΔΑ: Ψ37ΩΗ-0ΝΠ) «Ρυθμίσεις για τους αγρότες του ειδικού καθεστώτος ΦΠΑ»
3. [ΠΟΛ. 1010/2018](#) (ΑΔΑ: ΩΦΠΡ46ΜΠ3Ζ-ΖΙΖ) «Παροχή συμπληρωματικών διευκρινίσεων σχετικά με το ειδικό καθεστώς ΦΠΑ αγροτών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ»
4. [Ε. 2173/2019](#) (ΑΔΑ: 626Φ46ΜΠ3Ζ-97Λ) «Εφαρμογή των διατάξεων του ειδικού καθεστώτος αγροτών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis)»
5. [Ε. 2068 /2021](#) (ΑΔΑ: ΨΖΜΕ46ΜΠ3Ζ-ΟΞ5) «Εφαρμογή των διατάξεων του ειδικού καθεστώτος αγροτών του άρθρου 41 του Κώδικα ΦΠΑ για τους γεωργούς που εισέπραξαν την έκτακτη προσωρινή στήριξη στο πλαίσιο του Μέτρου 21»
6. [Ε. 2012/2019](#) (ΑΔΑ: 60Κ746ΜΠ3Ζ-0ΞΛ) «Κοινοποίηση των διατάξεων του άρθρου 111 παρ. 2 του ν.4549 /2018 σχετικά με την απαλλαγή των μικρών επιχειρήσεων του άρθρου 39 του Κώδικα ΦΠΑ, και παροχή σχετικών διευκρινίσεων»
7. [ΠΟΛ. 1205/2018](#) (ΑΔΑ: 7Μ7Ρ46ΜΠ3Ζ-6Σ0) «Διευκρινίσεις σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 29 του ν.4172/2013 για τους ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα»
8. [ΠΟΛ. 1116/2015](#) (ΑΔΑ: Ω664Η-Β7Μ) «Διευκρινίσεις σχετικά με τον προσδιορισμό του εισοδήματος που αποκτάται από ατομική αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα. Από 01.01.2014 καταργήθηκε ο προσδιορισμός του καθαρού γεωργικού εισοδήματος σύμφωνα με το άρθρο 42 του ν. 2238/94 «τεκμαρτός προσδιορισμός του γεωργικού εισοδήματος», και το κέρδος που αποκτάται από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα, προσδιορίζεται πλέον όπως και το κέρδος

από οποιαδήποτε άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 21 έως και 29 του ν. 4172/13»

9. [ΠΟΛ. 1041/2015](#) (ΑΔΑ: Ψ9Ι3Η-Ψ7Ρ) «Φορολογική αντιμετώπιση αγροτικού εισοδήματος, από 01.01.2014, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4172/2013»
10. [Εγκύκλιος Δ12 Α 1109216 ΕΞ 24.7.2014](#) «Φορολογική μεταχείριση εισοδημάτων από αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα (άρθ. 29 παρ. 3 του ν.4172/2013)»